

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 14 de juny del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a les sis menys dos minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Soler i Bru, al Govern de la Generalitat, per a la supressió de l'ús de la paraula "província".

Resposta del senyor Conseller de Finances.

El senyor Soler i Bru rectifica.

Precs del senyor Cunillera als senyors Consellers de Finances i d'Economia i Agricultura, respectivament per a l'extensió del servei telefònic i sobre uns nomenaments de delegats per a l'aplicació de la reforma agrària.

Resposta del senyor Conseller de Finances quant al primer prec.

Rectificació del senyor Cunillera.

Prec del senyor Arnau als senyors Consellers de Treball i Obres Públiques i de Finances, interessant-se perquè sigui dotat de comunicació el poble de Susqueda.

Resposta del senyor Conseller de Finances, i rectificació del senyor Arnau.

El senyor Riera anuncia la formulació d'un prec sobre l'Estatut del Vi, per a quan es trobi present a la Cambra l'honorable Conseller d'Economia i Agricultura.

Es dona lectura, i passa a la Comissió corresponent, d'una proposició de Llei modificant l'art. 60 de la Llei Municipal.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre la proposició de Llei modificant l'article 57 de la Llei Municipal.

Després d'unes manifestacions del senyor Arnau, de la Comissió, són aprovats els articles únic i transitori de què consta la Llei, la qual resta pendent de votació definitiva.

Discussió del dictamen de la Comissió sobre diversos articles (209 a 244 i dos transitoris) de la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

Discurs de presentació del dictamen, del senyor Arnau, de la Comissió.

El senyor Casademunt consumeix un torn en la discussió de totalitat.

Resposta del senyor Arnau.

Per finida la discussió de totalitat, comença la de l'articulat.

Article 209. — El senyor Casademunt demana la modificació de l'article.

Li respon el senyor Arnau.

Reitera el seu prec el senyor Casademunt, adherint-s'hi el senyor Ruiz i Ponseti.

El senyor Arnau demana que es suspengui la discussió de l'article perquè la Comissió pugui estudiar l'esmena del senyor Casademunt.

Articles 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220. — Són aprovats sense discussió.

Article 221. — A prec del senyor Casademunt, i amb la conformitat de la Comissió, la Presidència suspèn el debat.

Lectura del dictamen de la Comissió sobre la proposició de Llei modificant l'art. 60 de la Llei Municipal.

Lectura del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Conservació del Patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a les set i deu minuts de la vetlla.

Sobre la sessió a les sis menys dos minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Finances.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Per la supressió de l'ús de la paraula «província»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU : Senyors Diputats : És per fer un prec ben senzill al Govern, i en absència del President jo pregaria a l'honorable senyor Conseller de Finances que volgués recollir aquest prec.

Es tracta de pregar que, tota vegada que encara no està estructurada la divisió comarcal de Catalunya, es vagi tendint, cada dia més, en les pràctiques oficials, a fugir l'ús constant d'assenyalar determinada localitat amb el nom de la *província* a la qual pertanyia. Jo pregaria que es tingués cura, en el successiu, d'establir-ho ja com una norma, i marcar la localitat només, si és que no pot ésser amb la divisió comarcal, o sinó amb aquella característica més adient a cada cas.

Jo vull recordar que també fa mal efecte l'existència ací a Barcelona, per exemple, d'un Centre de naturals de la «província» de Lleida, i jo pregaria també als meus col·legues lleidatans que interposin la llur influència prop d'aquests compatriotes perquè es digués, posem per cas, «Centre de naturals de Lleida», o «de les Comarques Lleidatanes», i treguessin el nom de *província*, que fa per als bons catalans una mica d'olor borbònica.

El Sr. CONSELLER de Finances : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances : És cer-

tament encertat el prec que acaba de fer el senyor Soler i Bru. Abans d'aquest prec ja, d'una manera oficial, una entitat, la Lliga Comarcal de Catalunya, s'havia dirigit a tots els Consellers per a que en les denominacions oficials i en documents que surtin de la Generalitat no es faci del mot «comarca» un ús inapropiat, perquè moltes vegades, només per comoditat, es substitueix el mot «província» pel de «comarca», però deixant-hi exactament el mateix contingut.

Jo puc dir que en el meu Departament m'he trobat repetides vegades que quan es tractava de designar institucions, oficines, centres dependents de la Generalitat, allà on hi havia abans les Diputacions, es substituïa, amb aquest esperit de comoditat que deia, simplement la paraula «província» per «comarca», i creien que tot quedava resolt, creien que n'hi havia prou amb dir, per exemple, «hospitals de les comarques gironines», abastant aleshores totes les institucions compreses dintre el que abans era *província* de Girona, i així ja creien aquells funcionaris que complien perfectament amb l'esperit autonòmic i d'unitat catalana. I contra d'això, d'acord amb el prec del senyor Soler, cal que reaccionem tots plegats. És una cosa absurda, per exemple, dir que el Bergadà és una comarca barcelonina; abans, en règim de divisió provincial, quan existien *províncies* i Diputacions, evidentment Berga i els pobles del Bergadà formaven part de la província de Barcelona, però és visiblement una impropietat designar-les com comarques barcelonines, així com la Cerdanya com a comarca gironina.

Naturalment que fins que estigui establerta una divisió territorial catalana, serà una mica difícil designar cada localitat d'acord amb la divisió territorial que li correspon, però jo crec que ja des d'ara hem de reaccionar contra aquestes locucions que, malgrat el canvi de paraula, no signifiquen res més que la perpetuació de l'esperit provincial, que per desgràcia fou infós a Catalunya, i del qual encara en queden massa vestigis.

Cal que lluitem contra això. Jo, de mi, puc dir-vos que en la confecció del Pressupost he pro-

curat en tot allò que fos possible, esborrar, esvair els vestigis provincials que encara queden a Catalunya i substituir-los, d'una banda, per la unitat catalana, i donant vida a la veritable personalitat que, a part de la nació de Catalunya, existeix, que són els Municipis. Tota altra divisió territorial serà una cosa lloable per a la bona organització dels serveis, però jo crec que en aquest moment el que més interessa a les contrades llunyanes de Barcelona, el que més ens interessa a tots perquè no poguem ésser titllats de centralistes, és defensar l'esperit català, la riquesa que nosaltres hem de vetllar i estimular, les institucions que cal crear per tota la terra catalana; crec que la millor descentralització, la millor lluita contra tot possible centralisme, és aquesta de donar caràcter nacional a tot el territori de Catalunya, i portar per tot l'ajut i la cura amorosa de la Generalitat. Aquest és l'esperit que anima el Consell de la Generalitat.

En part ve a corroborar-ho el prec que ha fet el senyor Soler, i jo, en nom del Govern, li he de dir que mirarem d'atendre'l en tot allò que sigui possible: no substituir simplement «comarca» per «província», però mantenint en el fons el mateix esperit de l'antiga *província*.

Deia, per exemple, el senyor Soler, i això vol dir el propensos que som tots encara a això, de substituir el títol de «Centre de Naturals de la Província de Lleida», per «de les Comarques de Lleida», i jo crec que no; crec que en tot cas, es pot fer agrupaments per les terres occidentals de Catalunya, o per una altra raó. Les antigues capitals de *província*, respectant tota la llur personalitat, respectant la importància que com a capital tenen les quatre antigues capitals dintre Catalunya, cal que es comencin a acostumar des d'ara a què ja no són capitals de *província*, que ja no hi ha *províncies* a Catalunya, i que no hi són de fet, encara que amb el nom volguem ocultar-les i volguem disfreqar-les.

Cal que amb una cura constant des del Poder públic fem que tot allò que encara resta d'esperit provincial a la nostra terra, resti completament esvaït i esborrat. Per això, senyors Diputats, el Consell està a l'absoluta disposició dels senyors Diputats i tindrà la màxima cura de no incórrer, ni tan solament en aquests errors de nom, als quals es referia el senyor Soler.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: Per agrair cordialment la contestació de l'honorable senyor Conseller de Finances, que, feta en aquest saló, en el Parlament, guiarà arreu, entre els bons catalans, sobre la forma en què han de pronunciar-se en el successiu en determinar les localitats que ells hagin de mencionar.

Vull només aclarir que jo no he volgut pas — m'he explicat malament, segurament — dir que s'hagi de substituir «comarca lleidatana» per «*província* de Lleida». Volia dir que es podrien trobar altres denominacions més adients a cada cas, per a esborrar, no solament el nom de «*província*», sinó tot allò que vulgui significar la «*província*». Molt agraït.

Per a l'extensió del servei telefònic. D'uns nomenaments de delegats per a l'aplicació de la reforma agrària

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Senyors Diputats: Es ja potser la quarta vegada que ens anem a dirigir al Govern per a parlar d'un afer que interessa a multitud de pobles i viles de Catalunya. Ens referim a l'afer dels telèfons.

Actualment existeixen arreu de Catalunya infinitat de pobles que estan en condicions immillorables per a poder gaudir del servei telefònic, però el contracte que ja existeix entre el Govern espanyol i la Telefònica, fa impossible que a aquests pobles els pugui arribar aquest medi de comunicació, perquè la Companyia, basant-se en una sèrie d'articles i de disposicions que l'afavoreixen, ho impossibilita materialment, ja que a Municipis que disten deu i dotze quilòmetres d'altres localitats on existeix, puja la instal·lació del telèfon quantitats que oscillen entorn de 15,000 a 20,000 pessetes, cosa que ells, amb llurs pressupostos ordinaris, no poden atendre.

Però encara hi ha més; hi ha Municipis que tenen molts agregats, per exemple el Municipi de Tortosa. A Tortosa hi ha agregats que disten deu quilòmetres del nucli central de la població. Això fa que la Companyia tampoc no posi telèfon en aquestes partides, perquè diu que és una qüestió municipal. Això crec que fóra també qüestió d'assabentar-se si pot ésser el Municipi el que l'ha de posar o hagi d'ésser la Companyia; a més, es dona el cas ridícul que un Municipi que dista dos quilòmetres d'una partida que forma part d'un Municipi major, per a posar el telèfon a aquest Municipi a raó de 1,250 pessetes per quilòmetre, que demana la Companyia, representaria la quantitat d'unes 3,000 pessetes aproximadament. Doncs bé, com que a la partida corresponent al Municipi major no posa telèfon, aquell poble ha de pagar també la diferència que representa el col·locar el telèfon des del nucli principal a aquell partit, sense tenir ar: ni part en el mateix. Això ha fet que, essent potser la comarca que jo represento una de les més castigades en aquest sentit, es tinguessin diverses entrevistes amb l'antic Conseller que ha passat pel Departament de Treball i amb l'actual. Sabem que s'han fet uns treballs que representen, en el territori de l'antiga *província* de Barcelona, prop de mig milió de pessetes, per a la col·locació de telèfon a tots els pobles que n'estan mancats. Crec, i aquesta és una idea que jo brindo al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques per si la creu factible, que amb bona voluntat per part de la Companyia es podria arribar a una solució de conjunt, en forma de fer un pressupost global amb unes quantitats, dividint-les entre parts, o sigui: una part que aniria a càrrec de la Companyia, una altra part que aniria a càrrec de la Generalitat, de l'Estat que s'encarregaria d'ajudar aquests Municipis, que per ésser els més petits són els que topen amb majors dificultats econòmiques per a col·locar el telèfon, i l'altra part la pagarien amb prorratge els Muni-

cipis. I encara més: cal considerar que nosaltres tenim l'obligació d'ajudar, també, aquests Municipis, perquè si la quantitat que han de pagar per a la col·locació del telèfon no poden atendre-la amb el pressupost ordinari, la Generalitat els podria fer un préstec amb la finalitat de què amb dos o tres anualitats ho poguessin pagar.

Ha fet que jo demanés la paraula per aquest assumpte, la proximitat de l'aprovació dels nous Pressupostos, en els quals potser es podria consignar alguna quantitat als fins esmentats. I per això preguem al senyor Conseller de Finances que vegi si hi ha alguna possibilitat de què en els nous Pressupostos ja hi figuri alguna quantitat per poder immediatament portar el telèfon a aquells pobles que n'estan mancats.

A més d'aquest prec, aprofito l'ocasió d'estar en ús de la paraula per adreçar-ne un altre al senyor Conseller d'Agricultura, i en absència d'ell prego a la Mesa que tingui l'amabilitat de trametre-li. Hi han hagut recentment, no fa encara quinze dies, alguns nomenaments del Govern central de Delegats per a l'aplicació de la reforma agrària, Delegats *provincials* per a l'aplicació de la reforma agrària a Catalunya. Jo no sé quina pugui ésser la missió, quina pugui ésser la funció concreta d'aquests Delegats, però sé que ha causat cert estupor en les comarques tarragonines l'haver-se nomenat un Delegat per a elles. Aquests nomenaments poden portar no sé si una dualitat de funcions o un atac, un sabotatge a les nostres Lleis; i podríem trobar-nos el dia de demà en què els pagesos no sàpiguen on anar, on acudir, si a aquests Delegats del Govern central per l'aplicació de la reforma agrària o a les Junttes arbitrals corresponents. I per això voldríem que el senyor Conseller d'Agricultura ens volgués assabentar d'aquest afer.

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: El senyor Cunillera m'ha adreçat d'una manera parcial o indirecta el primer dels dos precis per ell formulats i que ha adreçat principalment al Conseller de Treball i Obres Públiques. I jo, segurament més que com a Conseller de Finances, per la Ponència que tinc encarregada, per la meua relació amb la Comissió Mixta de Traspassos de Serveis, puc contestar al prec del senyor Cunillera.

El senyor Cunillera i tots els senyors Diputats no han d'oblidar que en matèria de telèfons hem d'atenir-nos, segons l'Estatut, a les regles segons les quals va ésser feta la concessió del servei telefònic a l'actual Companyia Telefònica Nacional d'Espanya, i que els drets que l'Estatut confereix a la Generalitat en aquesta matèria són sols els mateixos drets, és a dir, una subrogació en el territori català dels drets que té l'Estat en relació amb la Companyia Telefònica. Per tant, tota activitat nostra en aquesta matèria vé d'una manera permanent condicionada, limitada pels preceptes estatutaris. Però, a més, en els moments d'ara tenim encara una altra limitació, que és la que es deriva de la situació en que es troba avui el traspàs de serveis, i concretament el relatiu als serveis tele-

fònics. Seran traspassats aquests serveis, però estan encara pendents de la corresponent valorització, i això vol dir, per tant, que tot el que pogués fer avui, a part de trobar-nos amb els límits estatutaris a que abans m'he referit, toparia amb les dificultats d'un servei imperfectament traspassat a la Generalitat de Catalunya.

El senyor Cunillera proposa una fórmula que en tot cas hauria d'ésser objecte d'un conveni amb la Companyia Telefònica; però per a que tingui la seguretat de que el Govern de la Generalitat veu amb simpatia aquest assumpte, veu amb simpatia el fet de que tots els pobles de Catalunya puguin estar comunicats telefònicament, el que pu avançar-li des d'ara, és que si el Govern trobés una fórmula, pogués arbitrar un recurs per acudir en ajut d'aquests pobles avui telefònicament incomunicats, faria tots els possibles per accedir a aquest just desig d'aquests pobles que encara es troben en aquesta situació. Com? És possible, de moment, donant facilitats de crèdit, facilitats com han trobat algunes vegades els Municipis en la Generalitat i ja abans en la Mancomunitat de Catalunya. Així es podria afavorir i facilitar aquesta finalitat. I tingui la seguretat el senyor Cunillera que tot allò que les possibilitats de la Generalitat permeti fer per a acudir en ajut dels municipis catalans per a que arribin a estar tots comunicats per mitjà del telèfon, no serà negligent.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Per agrair sincerament les paraules del senyor Conseller de Finances, que serviran, si més no, per a portar una esperança a aquests pobles que fa anys i anys que esperen el telèfon; i més encara, quan l'antiga Mancomunitat, de la qual s'alaben els nostres enemics, es va deixar arrebassar, tot i tenint-hi a l'Estat espanyol Ministres els elements que governaven la Mancomunitat, aquella xarxa telefònica, que era un model i un orgull, per a lliurar-la al Cos de Telègrafs. I res més.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa transmetrà els precis del senyor Cunillera als senyors Consellers corresponents.

Per a dotar de comunicació el poble de Susqueda

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Arnau té la paraula.

El Sr. ARNAU: He demanat la paraula per adreçar un prec al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, absent del saló; però com que es troba present el senyor Conseller de Finances i el prec que vaig a formular es refereix a una qüestió que pot anar lligada amb ambdós Departaments, jo li pregaria al senyor Conseller de Finances que es fes ressò del que vaig a dir.

Fa pocs dies, en companyia del diputat senyor Bancells, com a representant de la circumscripció de Girona i determinadament podria dir del districte de Santa Coloma de Farners, vàrem ésser invitats, per invitació reiterada de molt temps, a fer una visita al poble de Susqueda, un poble que

es troba completament incomunicat i que està situat al peu d'un dels rius més caudalosos de Catalunya, el riu Ter, i es troba en una situació que per haver d'anar a cercar la correspondència i atendre totes les necessitats del poble s'ha d'anar per una carretera de condicions pèssimes a més no poder, la qual cosa fa que poguem dir que és un poble que es troba completament incomunicat.

En aquest poble no s'havia rebut mai la visita de cap Diputat, i no cal dir amb l'ansia que hi eren esperats els representants del poble per a que coneixessin el grau de les seves necessitats.

És una cosa sensible que encara en el cor de Catalunya hi hagi poblacions completament incomunicades, i més encara trobant-se aquest poble en una situació tan ventatjosa per al turisme, per estar al pas del riu Ter, des de que deixa la Plana de Vic i se'n va vers les planes de Girona. La bellesa d'aquelles muntanyes és indescriptible. No solament és una necessitat material d'aquelles poblacions, sinó que àdhuc des d'aquest punt de mira seria una gran obra per a la nostra terra.

És per això que jo pregaria a la Presidència que trametés al Conseller d'Obres Públiques aquest prec, majorment quan el Municipi d'aquella població té la millor disposició per a fer tot el possible per la seva banda, i demanaria al Conseller de Finances, ací present — i que podríem dir que representa la clau per a resoldre totes aquestes necessitats de Catalunya — per a que exposés el seu parer.

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo no sé si he de celebrar l'enginy dels senyors Diputats, que troben la manera de fer recaure tots els precés més diversos damunt del Conseller de Finances. (Rialles.)

El Sr. RIERA: És natural, té la clau...

El Sr. CONSELLER de Finances: És natural, és cert, perquè té la clau, i gairebé tots els precés es refereixen a atendre necessitats indispensablement lligades, per a resoldre's, amb la col·laboració financera de la Generalitat.

Respecte del prec que acaba de fer el senyor Arnau, puc dir-li, pel meu caràcter que abans he invocat de ponent especial per a la tasca encomanada a la Comissió Mixta encarregada dels Traspàs de Serveis, que es troba en una situació anàloga al problema que abans m'ha plantejat el senyor Cunillera.

Els serveis d'obres públiques, senyors Diputats, estan encara pendents una part de traspàs i l'altra part, àdhuc la ja traspassada, del complement indispensable que és la valoració. La valoració dels serveis d'obres públiques és indiscutiblement una de les més costoses i importants que estan encara pendents. Així com en els serveis d'ordre públic ha estat la base que ha servit per a poder dotar-los l'import de la contribució territorial, confiem que la valoració d'ingressos que actualment es fa dels drets reals ha de tenir una de les contrapartides més importants, la relativa als serveis d'obres públiques, i una vegada estigui això fet, tinc la seguretat que es podran atendre

moltes de les aspiracions de pobles de Catalunya i fins de comarques senceres; i ja des d'ara puc dir al senyor Arnau i als senyors Diputats que en diferents canvis d'impressions que ha tingut el Consell de la Generalitat s'ha parlat i s'ha admès d'una manera unànime la conveniència de què en pròxims Pressupostos de la Generalitat calia atendre a una obra de civilitat que a judici nostre fos indispensable de realitzar a Catalunya, i que serà indiscutiblement una de les missions que més marcarà l'obra beneficiosa de la Generalitat.

Entén el Consell que a Catalunya, en aquesta etapa de Govern propi, en aquest règim d'autonomia que ara ha iniciat, una de les finalitats que ha de realitzar més aviat és la de no deixar els pobles de Catalunya incomunicats, ja que això és una senyal de manca de civilització material, que fins ara s'ha pogut atribuir moltes vegades, potser amb excessiva comoditat, al Poder central, però que ara, encomanats aquests serveis a la Generalitat, no tindríem excusa, ni podem tenir-la, perquè està a les nostres mans el fer que això es realitzi.

Jo crec que no hi ha d'haver a Catalunya poble d'una relativa importància, comarca que tingui una riquesa natural qualsevol, que no tingui la comunicació per mitjà de carretera, per elemental que aquesta sigui, i la comunicació per mitjà del telèfon. Aquesta doble obra popular, aquesta obra de civilitat que pensa emprendre el Consell de la Generalitat, tingueu la seguretat que es realitzarà amb la rapidesa necessària, en tot allò que les dificultats que moltes vegades sorgeixen en la realització facin possible, tan aviat com un servei tan important com les obres públiques tinguin allò que li és indispensable per a portar-lo a la realitat, que és la corresponent valoració per part de la Comissió Mixta, i que aquesta sigui aprovada per part del Govern de la República.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: Per agrair al senyor Conseller de Finances les manifestacions que acaba de fer i per a manifestar que no em sap gens de greu que d'una manera esbiaixada l'hàgim obligat a parlar, perquè aquestes manifestacions que acaba de fer jo sé que no solament portaran una esperança ben fonamentada a pobles com el de Susqueda, sinó que igualment la portaran a tots els pobles de Catalunya que es troben en aquesta trista situació d'incomunicats.

Prec ajornat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: M'interessava molt fer un prec al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, però com que ara no es tracta de la clau, sinó de l'aixeta, i com que entenc que el prec té molta importància, perquè desitjava parlar en forma bastant extensiva de la collita i de les guies de circulació, o sigui de l'Estatut del Vi, desitjaria que la Presidència volgués reservar-me la paraula per a formular aquest prec quan estigui

present a la Cambra el senyor Conseller d'Economia i Agricultura, perquè, a més, jo crec que té aquest prec una importància vital per Catalunya i se'n podria fer ressò el Govern.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència li reserva la paraula per al moment oportú.

Lectura d'un Projecte de Llei modificant l'article 60 de la Llei Municipal

(El senyor Secretari dona lectura al dictamen i a la Proposició de Llei següents:)

«Reunida la Comissió Permanent de Governació, sota la presidència del senyor Pere Mestres i Albet, actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosc, i amb assistència dels Vocals senyors Arnau, Espanya, Fontbernat, Folch i Rouret, ha procedit a estudiar la proposició de Llei modificant l'art. 60 de la Llei Municipal de Catalunya, signada pels senyors Folch, Viadiu, Andreu, Bancells i Sauret, acordant l'autorització de la lectura a la Cambra.

Palau del Parlament, 14 de juny del 1934. — El President, Pere Mestres. — El Secretari, J. Bilbeny.»

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de sotmetre a l'aprovació de la Cambra la següent

PROPOSICIÓ DE LLEI

Article únic. Se suprimirà del primer paràgraf de l'art. 60 de la Llei Municipal de Catalunya: "... i en les de població inferior que estiguin en el cas de l'art. 57", afegint-hi un nou paràgraf, redactat com segueix:

"En els Municipis de població inferior que estiguin en el cas de l'art. 57, l'acord de constituir-se en Comissió de Govern tindrà caràcter inicial i no serà definitiu fins a tant que no s'hagin complert els tràmits del referit article."

Palau del Parlament, 14 de juny del 1934. — Folch, Viadiu, Andreu, Sauret, Bancells.»

(Passa a la Comissió corresponent.)

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió sobre la Proposició de Llei modificant l'article 57 de la Llei Municipal

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Com que aquest article va ésser suficientment discutit i en realitat no es presentà cap esmena a l'article, sinó que aquesta esmena es refereix a un altre article que hi té relació, i com sigui que en el fons no diu res en contra de l'article, tal com venia en el dictamen, jo demanaria a la Cambra que es passés a votació.

El Sr. PRESIDENT: Per acabat el debat de totalitat. Article únic. No hi ha cap esmena

ni vot particular. S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Article transitori. No hi ha tampoc cap esmena ni vot particular. S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

Pendent de votació definitiva.

Discussió del Dictamen de la Comissió sobre diversos articles de la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Venim a presentar avui a la consideració de la Cambra el Títol XV de la Llei Municipal de Catalunya. Novament hem de presentar d'una manera fragmentària aquest Títol de la Llei Municipal catalana, però ha estat això, com hem repetit diferents vegades, perquè la Llei Municipal de Catalunya ha estat elaborada dintre de la Comissió sense plànyer-hi el nombre de sessions que fossin necessàries per arribar a una perfecta unanimitat entre els components de la Comissió de Llei Municipal.

Ja abans de l'absència dels Diputats de Lliga Catalana s'havia arribat a aquesta coincidència en la Llei Municipal, i era un desig de tots els que integraven la Comissió de què poguessin arribar a aquest fi, perquè enteníem que la Llei Municipal de Catalunya no havia de tenir un caràcter transitori, un aspecte d'obra d'un partit, sinó que havia de portar la senyal de tots els pensaments que integren la Cambra catalana, que fos expressió de la voluntat de tota la Cambra. En la discussió de la Comissió ha presidit sempre un criteri àmpliament folgadíssim i s'han acceptat totes les suggerències sense tenir en compte mai per res la procedència, de si venien d'un sector de la Cambra o d'un altre sector, sinó que l'única cosa que s'ha volgut tenir en compte és si realment es podia portar al convenciment de tots plegats la bondat de les esmenes que es poguessin introduir en el Projecte de Llei que s'havia presentat. Si hem tingut una norma, ha estat sempre una fidelitat als principis de la Llei i, sobretot, com a cosa més important i més sobresortint, una fidelitat a tots els principis autonòmics municipals que ja vénen destacats en l'Estatut Interior de Catalunya, que vénen determinats ja en la Constitució de la República i que encapçalen la Llei Municipal de Catalunya.

El Títol XV és potser un dels títols més sensibles de la Llei Municipal; és el que es refereix als funcionaris, un tema delicat de mena, perquè podríem dir que en el seu fons topen dues concepcions: una, la concepció tradicional castellana, que podríem dir que ha estat la que ha presidit tothora la legislació espanyola; i l'altra, la concepció catalana, emanada de la nostra pròpia manera d'ésser.

Nosaltres tenim del funcionari el més altíssim dels conceptes. Entenem que el funcionari ha d'ésser el veritable col·laborador de l'obra municipal que han de realitzar els homes que els han portat a les corporacions municipals; entenem

que l'ideal del funcionari consisteix en la màxima compenetració entre ell i els representants elegits pel poble. Amb aquesta idea nosaltres hem entrat en l'articulat d'aquest Títol XV de la Llei Municipal.

En la legislació espanyola s'ha donat sempre una importància extraordinària al que deien que era l'esperit d'aquelles pròpies terres, consistent en una burocràcia excessiva, que determinà precisament el que en podríem dir la creació de l'esperit de cos, aquest esperit que veiem que ha estat imposat moltes vegades en contra de la voluntat popular. Per això nosaltres hem volgut manifestar abans que res el concepte altíssim que ens mereix el funcionari, el respecte que li hem de tenir i el respecte que ell ha de tenir a l'autoritat que el poble ha portat a dirigir la cosa comunal. A un funcionari al qual està encomanada una missió tan delicada com és la Secretaria municipal, la legislació espanyola solament li imposava una condició: la de què sabés llegir i escriure. I nosaltres, precisament, hem anat contra d'aquest concepte d'una manera total; nosaltres hem anat contra el que representava aquest esperit de cos, que volia dir gairebé una imposició a l'autoritat popular que representaven els homes de dintre la Corporació municipal, i nosaltres el que demanem com a cosa essencial és la capacitat del funcionari. Per això, nosaltres que tenim a Catalunya una Escola d'Administració Pública de la Generalitat, que ja ve creada del temps de la Mancomunitat i que ha estat elogiada per molts homes que estudien en diverses terres qüestions municipalistes, nosaltres hem donat una veritable importància a què el funcionari vingués ben fonamentat, vingués ben preparat precisament per una escola. I en determinar això, hem procurat, per tots costats, mirar que aquests automatismes que s'han hagut de produir moltes vegades i que han fet que entressin a tenir categoria de Secretaris per aspirar a l'ocupació d'aquestes places persones que no tenen la preparació deguda, i que després, un altre dia, els Ajuntaments n'han de rebre les conseqüències, com desgraciadament moltes vegades les han de rebre, avui nosaltres, en venir a establir les categories del Secretariat, les determinem en tres categories: la primera categoria que correspon als Municipis superiors a 10,000 habitants; la segona, que comprèn els Municipis de 2,000 a 10,000 habitants, i la tercera, la dels inferiors a 2,000 habitants. Per a ésser de la primera categoria es demana, ja com a condició definitiva de la Llei, el que tinguin el títol d'Advocat i tinguin la llicenciatura de l'Escola d'Administració Pública de la Generalitat, com a cosa fonamental.

Per aspirar a la segona categoria, amb caràcter definitiu, la Llei diu que han de tenir la llicenciatura d'aquesta Escola, determinada dintre d'aquesta categoria. I a la tercera categoria hi han d'anar els llicenciats de la pròpia Escola.

Però hi ha uns articles transitoris, i en aquests articles transitoris es reconeixen els drets que estableix la legislació espanyola passada i, que amb el traspàs de serveis, vénen reconeguts. Amb aquestes categories, hom

procura que les persones que estiguin disposades a anar a les secretaries d'Ajuntaments no trobin les portes tancades per ascendir de categoria, sinó que cal donar-los tota mena de facilitats; és a dir, la idea que ha inspirat la Comissió ha estat precisament la d'anar a la veritable formació del funcionari i procurar la manera de què tots els Ajuntaments arribin a tenir uns funcionaris aptes, perquè precisament nosaltres creiem que quan aquesta aptitud sigui demostrada, serà l'hora en què regnarà l'harmonia que ha d'haver-hi entre els funcionaris i els representants dels Ajuntaments.

Quant al nomenament de Secretari, es deixa l'Ajuntament amb plena llibertat d'elegir-lo, i únicament se li exigeix que estigui dintre d'aquestes condicions, que el Secretari ha de tenir les aptituds que determina la Llei, cosa per a nosaltres essencial. Però dintre d'aquestes aptituds, dintre del reconeixement d'aquests drets, és l'Ajuntament el qui té la plena llibertat de triar-se el Secretari que cregui més convenient als interessos de la corporació municipal. Per això és que en lloc de succeir, com succeïa, que el Secretariat estava format per individus que havien pres part en unes oposicions i que estaven ja ingressats en el cos, ara es ve a dir els que tinguin aquestes aptituds que assenyala la Llei, podran aspirar a les secretaries respectives dels Ajuntaments. I a l'hora de triar el Secretari, és l'Ajuntament el qui, per un concurs-oposició o bé per una oposició, pot determinar les normes que han de seguir els que vulguin aspirar a obtenir la secretaria d'aquella població.

Nosaltres això ho considerem un punt essencialíssim; i ho considerem un punt essencialíssim, perquè moltes vegades els que hem viscut la vida municipal ens hem donat compte dels defectes que tenia la legislació passada; de com s'havien introduït molts elements dintre del cos del Secretariat que no tenien la preparació deguda i per això és que a nosaltres ens inspira una confiança molt major la preparació d'una escola i els exàmens fets en una escola determinada, que no pas unes oposicions a data fixa en les quals caldrà aprovar-ne molts, i que algunes de les mateixes persones que han de jutjar no poden tenir aquell convenciment moral i material que poden tenir els membres d'un Tribunal compost de professors d'una determinada escola.

Es reconeixen els drets dels Secretaris com dels funcionaris municipals, perquè nosaltres creiem que els hem d'exigir capacitat i moralitat, però que han de tenir el reconeixement d'uns drets. Potser direm que els funcionaris municipals són els que necessiten uns drets en major grau, per raó dels alts i baixos de la política de les poblacions; precisament l'esperit de la Llei és que es formin funcionaris aptes, perquè aquests funcionaris aptes puguin conèixer millor quin és el seu deure dintre de la vida municipal. No obstant, els Ajuntaments tenen facultats per tots els casos d'incompliment i les portes són ben obertes perquè quan un funcionari deixi de complir el seu deure, l'Ajuntament tingui facilitats per a treure del seu lloc a la persona que no compleixi.

Es reconeixen també els drets de jubilació; però es diu que les jubilacions i les pensions es faran a base d'una mutualitat que comprengui tots els Municipis de Catalunya, perquè en l'hora present es dona el cas sensible que aquest reconeixement que nosaltres no solament l'hem de voler pels funcionaris municipals, sinó que hem de voler que s'estengui a tota la classe obrera. Ens trobem a voltes amb Ajuntaments de poblacions petites que estan en desgràcia en aquest sentit, i han de pagar unes jubilacions i unes pensions molt superiors al que representen llurs pressupostos; a base d'una mutualitat que podrà comprendre tots els Municipis de Catalunya, amb unes quotes relativament reduïdes els Ajuntaments estaran salvaguardats de totes les contingències que els puguin venir per aquest costat.

Aquest és, en poques paraules, l'esperit del títol que presentem avui a la consideració de la Cambra; títol que ha merescut en línies generals l'aprovació unànim dels components de la Comissió de Llei Municipal. Per a concretar el nostre pensament, podem dir que volem funcionaris aptes i ben retribuïts, amb totes les garanties, però també amb totes les responsabilitats.

El Sr. CASADEMUNT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT: Vist el conjunt d'aquest dictamen, veritablement és admirable l'estructuració que s'ha donat a l'administració municipal, cosa bellíssima, a l'ensem que necessària, donada la forma en que es troben la major part dels municipis i especialment els empleats municipals. Un estudi ràpid del dictamen m'ha fet adonar d'una nuvolositat gran. La qüestió dels secretaris sembla que encaixa molt bé amb les necessitats dels municipis; en canvi, és en la qüestió dels funcionaris municipals on jo em permetré fer una pregunta a la Comissió. Potser vagi equivocat, però vull concretar un cas. Així com regulem els secretaris, interventors i funcionaris, perquè no regulem els obrers municipals, puig les municipalitats tenen les seves brigades i estan encaixades en una estructuració especial, a part l'organització sindical i obrera que poden tenir fora del municipi; d'aquests obrers, podem dir-ne alguna cosa? És una pregunta que jo faig. Jo no penso marcar ni una directriu ni penso tampoc estar completament encertat, però jo pregunto; els obrers municipals, no els hem de tenir en consideració? En la qüestió de mutualitats, regularem les mutualitats des del Secretari al darrer obrer municipal?

Es admirable també que s'hagi tingut en compte que tots els funcionaris municipals hagin de passar precisament per l'Escola de funcionaris, perquè fins avui s'apoderaven de les secretaries dels pobles gent que en realitat no coneixia res d'administració municipal, i fins moltes vegades desconeixien la més mínima noció de redacció d'un petit ofici. És necessària aquesta mesura, absolutament necessària; però jo vaig més enllà, puig crec inclús que caldria procurar que els actuals funcionaris dels Ajuntaments, d'una edat determinada, passessin per uns cursos especials de l'Escola de funcionaris municipals. Crec que se'ls hi

hauria d'obligar. Hi ha gent de certa edat a la qual no se la pot obligar de fer estudis; però hi ha gent jove, fins secretaris de capitals, que poden fer-ho i haurien de fer-ho. En la majoria dels pobles, i sobretot en els petits, els veïns que van a regir el govern municipal, malgrat la seva bona voluntat, malgrat els seus enforços i malgrat tot l'amor que portin a l'administració municipal, es troben que les ires del poble moltes vegades per assumptes nimis i ridícols es giren contra d'ell. Aquells homes ja fan prou en acceptar el càrrec de conseller del poble, però no poden arribar a conèixer el fons de totes aquestes qüestions administratives i el secretari, en realitat, és l'assessor i el que porta el municipi. Els altres podran portar les directrius polítiques, però si el Secretari vol, la major part de les vegades les falseja. Si un Secretari és inepte i els funcionaris no han passat per una escola en la qual s'ensenyi administració municipal, aquesta gent portarà el poble malmenat com s'ha portat fins ara.

Jo faig aquesta pregunta sense cap mena de pretensió, únicament per a il·lustrar, si és que puc fer-ho, a la Comissió que ho ha d'estudiar, reservant-me el fer alguna objecció en l'articulat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Celebro la coincidència d'apreciació amb el Diputat senyor Casademunt. Podria dir que estic d'acord en absolut amb les paraules que acaba de pronunciar i que m'ha estat un goig precisament el veure que aquest esperit que ha dominat dintre de la Comissió hagi interpretat el pensament i la voluntat del Diputat senyor Casademunt, com estic segur que ha interpretat gairebé el de la totalitat dels Diputats d'aquesta Cambra. Perquè és un punt tan essencial aquest de la formació del funcionari i de les aptituds del funcionari, que solament ho sabem en tota la seva intensitat els homes que som dintre de les corporacions municipals, que sabem la tragèdia que hom passa quan va a consultar una qüestió municipal i es troba que aquesta contestació no se'ls pot donar, i que molts secretaris s'hagin de servir precisament d'aquestes agències que hi han escampades en les poblacions importants de Catalunya, que declaren que la seva vinya, precisament, està en la incompetència dels funcionaris municipals.

Per això hi ha un article en aquesta Llei que diu que el nomenament de Secretaris interins s'haurà de fer forçosament entre les persones que tinguin les aptituds que assenyala aquesta Llei per a tenir el càrrec amb caràcter definitiu, i jo crec que això és el que tanca la porta — si és que els partits polítics compleixen fidelment la Llei Municipal de Catalunya —, perquè evitarà el que ha passat moltes vegades, que per les pressions polítiques dels partits en els nomenaments de Secretaris interins, s'han nomenat persones que no han tingut la competència necessària, i que després a totes èpoques els partits han empès els dirigents de la política perquè aquells nomenaments interins tinguessin la deguda consagració per a poder arribar a ésser nomenaments efectius. Per això aquest article el considero d'una necessitat absoluta, car ens garanteix precisament aquesta aptitud que nosal-

tres demanem, que tots nosaltres, en la responsabilitat del nostre càrrec, hem de demanar i hem d'exigir. Per això torno a repetir que celebrem aquesta coincidència amb el Diputat i amic senyor Casademunt.

I respecte al que ha dit de l'extensió d'aquests drets a altres funcionaris i àdhuc als que hem de considerar obrers, naturalment que nosaltres només podem determinar en tot el que representi funcionaris, que agafa ja una extensió molt grossa. Però l'art. 242, per a satisfacció del Diputat senyor Casademunt, diu que cada Ajuntament formarà un reglament per als seus empleats en el qual seran determinades les condicions d'ingrés, ascens, obligacions del càrrec, sou, drets passius i sancions, i que tots els drets que es reconeixen per a aquests funcionaris majors, són reconeguts també d'una manera total i en igualtat de condicions, als funcionaris de menor categoria.

Jo crec que aquestes explicacions han de portar a l'ànim del senyor Casademunt aquell convenciment que nosaltres també hi hem portat en la discussió d'aquest dictamen.

El Sr. PRESIDENT: Resta acabada la discussió de totalitat.

Va a procedir-se a la discussió de l'articulat.

Article 209. No hi ha cap esmena ni cap vot particular.

(Un senyor Secretari llegeix l'article.)

El Sr. CASADEMUNT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT: Una de les coses que més m'han interessat i que més m'interessen, naturalment, de la política de Catalunya, és precisament l'estructuració i regulació dels béns comunals. Hi ha una colla de pobles en la nostra muntanya catalana reduïts a la misèria absoluta per la desaparició dels béns comunals, i altres condemnats a baralles continuades entre els veïns per la qüestió dels béns comunals.

Es necessari anar a la regulació d'això. És clar que no és aquí on s'ha de dir, sinó que ha d'ésser una llei especial, de la qual jo, modestament, he fet un petit projecte i s'està estudiant per a portar-lo tard o d'hora a la Cambra. Però jo voldria que aquí en aquest article, si és que la Comissió no hi té inconvenient, hi consti una cosa. El Govern de la Generalitat dona una autorització, és veritat, el Govern de la Generalitat estudiarà, com generalment ho ha de fer, amb l'assessoria d'un empleat, d'un assessor tècnic que l'enviarà allà per a l'estudi de tot allò. Això serà ordenat per a un Ajuntament especial. Antigament es varen perdre tots els drets i béns comunals de molts pobles, perquè els Ajuntaments hi convenien; cal dir-ho. Vist el que digui l'assessor tècnic, els veïns potser també veuran la necessitat de la venda, i jo demanaria que això que és una cosa vital per als pobles, fos sempre sotmès a referèndum dels veïns. Jo demano que aquí, en aquest article, de la manera que pugui ésser, com es tracta d'una qüestió vital pels pobles, i cada veí sap les conveniències d'aquestes coses, quan una assessoria tècnica pot ésser relativa, crec que el referèndum fóra molt neces-

sari perquè no tornés a passar el que ha passat. L'ideal és que cada veí pugui dir-hi la seva.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Jo crec que aquesta garantia que ha d'oferir l'autorització del Govern de la Generalitat voldrà dir que moltes vegades precisament estarà per damunt també de la voluntat de molts veïns, i que si un referèndum pogués ésser guanyat per a la venda d'uns béns comunals, fos potser perquè hi haguessin moltes persones en unes poblacions d'aquestes insignificants que estiguessin interessades en això. Precisament per a evitar aquesta cosa, és pel que hem de considerar sempre que un alt organisme com el Govern de la Generalitat, quan es tracti, per exemple, de fer desaparèixer o de fer perillar uns béns comunals, que representin una riquesa per al comú, d'una manera perpètua, pugui ésser precisament qui vetlli per l'interès dels pocs habitants desinteressats que hi ha en aquella població, davant d'un referèndum que fóra molt fàcil d'ésser guanyat; en canvi, amb la intervenció del Govern de la Generalitat, estem més que convençuts que aquella cosa, si no és convenient, no serà mai concedida.

El Sr. CASADEMUNT: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT: Em felicito de què el senyor Arnau m'hagi donat l'argument. El senyor Arnau em diu que amb l'autorització per part de la Generalitat ja hi ha una garantia. Està molt bé, però jo li dic que també és una garantia que els veïns diguin si es poden vendre, perquè és que quan els veïns diguin que es poden vendre deixarà d'haver-hi la garantia de què la Generalitat doni aquest permís? No deixarà d'haver-hi aquesta garantia, i aleshores tindrem la garantia de la Generalitat i la dels veïns, i defugirem tota maniobra que pugui passar.

De manera que em sembla, senyor Arnau, que aquí no hi faria cap mal que diguéssim que ultra el permís de la Generalitat per a aquesta venda, fos necessari el referèndum dels veïns.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Per adherir-me, senzillament, al prec del senyor Casademunt.

Ens sembla també a nosaltres que està bé aquesta precaució que ha pres la Comissió, que s'hagi de comptar amb l'autorització del Govern de la Generalitat, però ens sembla condició prèvia indispensable, la conformitat dels electors. Aquesta ha d'ésser una condició *sine qua non*. Ara, si això fos perjudicial al poble, malgrat el que sempre hem dit de l'autonomia dels Municipis i de la sobirania dels propis electors, si es dongués el perill d'un suïcidi dels veritables electors del Municipi, d'un projecte de suïcidi de la seva riquesa municipal, aleshores estaria justificada aquesta intervenció del Govern de la Generalitat; però si hi han aquestes dues garanties, la del referèndum popular i la d'haver d'obtenir l'autorit-

zació del Govern de la Generalitat, estarà molt més assegurada la permanència d'aquests béns comunals. Per això nosaltres ens adherim a l'esmena presentada pel senyor Casademunt.

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU : En principi, no és que la Comissió pugui ésser refractària a què això passi pel referèndum mentre després hi hagi la garantia de què el Govern de la Generalitat ho hagi d'autoritzar ; però jo demanaria al senyor Casademunt que, presentada aquesta esmena, ara deixéssim aquest article i poguéssim continuar endavant, passant l'esmena a la Comissió per a veure si hi ha manera d'incorporar-la a l'article.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn la discussió de l'article 209.

Article 210. No hi ha cap esmena ni cap vot particular.

(Un senyor Secretari llegeix l'article.)

S'aprova? (Assentiment.) Resta aprovat.

(A continuació són aprovats sense discussió i amb la mateixa fórmula els articles 211 al 220, ambdós inclusius.)

Article 221.

El Sr. CASADEMUNT : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT : Per a un major estudi del dictamen, jo pregaria la Presidència que volgués aturar la discussió.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU : La Comissió no hi té cap inconvenient.

El Sr. PRESIDENT : Prego a la Comissió que exposi el seu criteri respecte la suspensió d'aquest debat.

El Sr. ARNAU : Naturalment, havent-hi un senyor Diputat que fa una observació, per petita que sigui, la Comissió, amb l'ampli esperit que ha tingut sempre, i amb l'interès de que pugui ésser discutit el dictamen, prega a la Presidència que suspengui el debat.

El Sr. PRESIDENT : En què basa la seva petició de suspensió del debat, senyor Casademunt?

El Sr. CASADEMUNT : En un major estudi de la Secció que ve ara, que fa referència als funcionaris municipals.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn aquest debat.

Lectura del Dictamen de la Comissió sobre la Proposició de Llei modificant l'article 60 de la Llei Municipal

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Governació sota la presidència del senyor Pere Mestres i Albet, amb assistència dels Vocals senyors Arnau, Espanya, Fontbernà, Solé i Rouret i actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosc, per tal de dictaminar sobre la Proposició de Llei llegida avui a la Cambra, signada pels senyors Folc,

Viadiu, Andreu, Bancells i Sauret, modificant l'article 60 de la Llei Municipal de Catalunya, acorda, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació del Parlament la següent :

PROPOSICIÓ DE LLEI

Article únic. Se suprimirà del primer paràgraf de l'art. 60 de la Llei Municipal de Catalunya : « ... i en les de població inferior que estiguin en el cas de l'art. 57 », afegint-hi un nou paràgraf redactat com segueix :

« En els Municipis de població inferior que estiguin en el cas de l'art. 57, l'acord de constituir-se en Comissió de Govern tindrà caràcter inicial i no serà definitiu fins a tant que no s'hagin complert els tràmits del referit article. »

Palau del Parlament, 14 de juny del 1934. — El President, Pere Mestres i Albet. — El Secretari, Joaquim Bilbeny i Bosc. »

Lectura del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Conservació del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya

(El senyor Secretari llegeix el següent :)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Cultura sota la presidència del senyor Jaume Serra i Hünter, amb assistència dels Vocals senyors Puig i Ferrer, Fontbernà, Rovira i Virgili, Mora i Blasi, i actuant de Secretari el senyor Xavier Casademunt i Arimany, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei de conservació del Patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya, llegit a la Cambra amb data 6 de març proppassat, després de diverses reunions en les quals s'ha estudiat detingudament l'esmentat Projecte de Llei i introduïdes algunes modificacions en l'articulat, acorda, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent :

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Tots els béns mobles i immobles d'interès artístic, històric, científic i arqueològic existents a Catalunya estan subjectes als preceptes d'aquesta Llei. S'entén inclosos també entre els béns mobles els documents i els llibres, i entre els immobles els jaciments arqueològics, paratges, parcs, jardins i conjunts urbans d'interès anàleg. Les obres d'autor vivent i les que no tinguin cinquanta anys d'antiguitat queden excloses de les disposicions d'aquesta Llei, llevat en el cas que, excepcionalment, la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic s'hi oposi en la forma que els Reglaments determinaran.

Article 2.ª El Secretariat de Protecció del Patrimoni, annex a la Direcció General del Patri-

moni Històric, Artístic i Científic, amb els elements que li proporcionaran les seccions del Servei d'Arxiu, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions de Catalunya, procedirà a la formació d'inventari dels béns subjectes a la Llei present i n'exercirà la inspecció d'acord amb la Llei que regula l'esmentat servei i les disposicions reglamentàries que seran fixades.

Article 3.^r Les Corporacions i Entitats, tant les civils com les eclesiàstiques, trametran al Patronat Local i, quan no n'hi hagi, directament a la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic, en un termini que no passarà de sis mesos després de la promulgació d'aquesta Llei, una relació dels immobles i objectes mobles que tinguin en llur possessió i que no constitueixin un Museu, una Biblioteca o un Arxiu ja catalogats. En aquest cas, trametran un exemplar del catàleg, signat per tres persones responsables de l'entitat. Les relacions esmentades hauran de contenir, com a mínim, les dades necessàries per a la identificació dels béns indicats en aquest article.

Article 4.^t Tots els Municipis estan obligats a vetllar per la conservació del Patrimoni històric, artístic i científic que es trobi en llur terme municipal. Amb aquesta finalitat, a més de trametre a la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic, dintre el termini de sis mesos, les relacions fixades en l'article anterior, hauran de denunciar en qualsevol cas al Patronat Local o, a manca d'aquest, a la Direcció General, els perills que corren els béns, objecte d'aquesta Llei, per enrunament, desperfecte, ús inadequat, venda o exportació, i prendran, en cas d'urgència, les primeres mesures per a evitar tot dany.

Article 5.º La Direcció General del Patrimoni històric, artístic i científic podrà incautar-se automàticament dels objectes no declarats dintre el termini assenyalat en els articles anteriors i d'acord amb les circumstàncies indicades en els mateixos articles. Aquests objectes seran lliurats per la Direcció General, al Museu, Biblioteca o Arxiu, que la mateixa Direcció determinarà.

Article 6.º La Generalitat, els organismes locals o comarcals, l'Església en qualsevol dels seus establiments o dependències i tota mena de persones jurídiques, no podran permutar ni cedir en venda o donació a particulars o a entitats mercantils els béns de llur propietat o possessió compresos en l'article anterior.

Article 7.º El Secretariat de Protecció del Patrimoni, annex a la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic, obrirà un Registre dels béns compresos en l'art. 1.^r, tant de propietat pública com privada, que per llur interès preferent calgui preservar, d'una manera especial, de destrucció, reformes perjudicials, usos inadequats i exportació.

Article 8.º Podran instar la incoació de l'expedient per a la inscripció al Registre de tota mena de béns compresos en l'art. 1.^r, en qualsevol lloc de Catalunya on es trobin, a més de les seccions del Servei del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, les entitats següents: Universitat Autònoma de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Acadèmies de Bones Lletres,

Ciències i Arts, Medicina i Belles Arts, Junta de Museus de Barcelona, Patronat del Museu Arqueològic de Barcelona, Biblioteca de Catalunya, Patronat de Turisme i Centre Excursionista de Catalunya.

Els Municipis i els Patronats de Cultura podran instar l'esmentada inscripció pel que fa als béns compresos dintre la demarcació respectiva.

El Reglament fixarà les altres entitats generals i locals que puguin tenir dret a instar la inscripció d'aquesta mena de béns.

Article 9.º Tots els ciutadans podran sol·licitar de les entitats assenyalades en l'article anterior que sigui instada la inclusió al Registre de béns no inscrits. Aquestes Entitats o Corporacions hauran de comprovar cada cas i cursar la instància quan correspongui.

Article 10. Les inclusions al Registre del Patrimoni Històric, Artístic i Científic es faran per Decret del Conseller de Cultura escoltats els Municipis i els Patronats de Cultura interessats, previ informe favorable i raonat d'alguna de les Corporacions esmentades en l'article anterior i seguint els tràmits que el mateix Reglament determinarà.

Article 11. Iniciada la formació de l'expedient per a la inclusió al Registre, els béns que en siguin objecte no podran ésser destruïts ni de cap manera modificats ni canviats de lloc. Si han estat iniciades algunes obres, quedaran en suspens. En aquests casos, quan ho exigeixi la conservació dels béns de referència, la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic podrà disposar tot allò que exigeixi llur integritat.

Article 12. De la iniciació de l'expedient d'inclusió al Registre se'n donarà compte immediat als propietaris o usuaris interessats, els quals podran recórrer dintre els terminis i seguint els tràmits que determinarà el Reglament.

Article 13. Quant a les obres d'art, seran inscrites preferentment en el Registre els d'autor català o produïdes a Catalunya. Hi seran incloses així mateix aquelles obres d'autors forasters que tinguin un interès especial i que portin més de cinquanta anys d'existència a Catalunya.

Article 14. Els propietaris o usuaris particulars de béns compresos en l'art. 1.^r, podran acollir-se als beneficis d'aquesta Llei, sempre que obtinguin la inclusió al Registre dels béns esmentats, prèvia sol·licitud formulada dintre els terminis que fixarà el reglament.

Article 15. La Direcció General formarà un Cens de Protectors del Patrimoni Històric, Artístic i Científic amb els noms dels propietaris compresos en l'article anterior, i dels particulars que es distingeixin per llurs donacions o per altres formes de protecció tots els quals gaudiran dels beneficis següents:

a) Podran sol·licitar de la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic l'estudi dels béns de llur propietat inclosos al Registre.

b) Tindran dret que, per la mateixa Direcció, els sigui fet gratuïtament el pla de tota obra de conservació i restauració sempre que sigui oportuna.

c) En les obres de conservació o restauració podran ésser auxiliats per la Generalitat.

d) Els béns de llur propietat o possessió que hagin estat registrats tindran la consideració de béns públics per als efectes tributaris dintre les normes que fixarà el Reglament.

e) Podran formar part de les Junes de Patronats Locals o Comarcals i d'altres organismes, dependents de la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic.

f) Els seran lliurats, quan ho sollicitin, els passis corresponents per a l'entrada lliure a tots els Museus, Arxius i Biblioteques, que depenguin de la Direcció General.

Article 16. Els particulars o entitats mercantils propietaris o usuaris dels béns inclosos al Registre, no podran realitzar cap mena d'obra sense l'aprovació del Projecte presentat prèviament a la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic. Estaran, però, obligats a realitzar les obres de conservació i consolidació necessàries, que determini la Direcció General, després d'escoltar els organismes tècnics competents que fixarà el Reglament. En casos justificats, la Generalitat podrà concedir un ajut o un avenç o incoar l'expedient d'expropiació.

Article 17. Els particulars i entitats mercantils, als quals es refereix l'article anterior, podran permutar, donar o vendre els béns inscrits en el Registre, sempre que ho comuniquin prèviament a la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic. Quan el valor dels objectes de la cessió arribi a 50,000 pessetes, l'operació s'haurà de fer mitjançant escriptura pública amb pagament dels drets reals corresponents.

Article 18. Les entitats mercantils i els propietaris o usuaris als quals es refereix l'art. 16 no podran exportar els béns inscrits al Registre, sense el permís de la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic, previs els informes que assenyalarà el Reglament. Quan el valor de l'objecte a exportar arribi a 50,000 pessetes or, caldrà que el permís sigui concedit per acord de la majoria absoluta del Comitè Superior d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions. Aquests permisos comportaran el pagament d'uns drets, segons una escala progressiva que el Reglament fixarà amb referència al valor dels objectes.

Article 19. En els casos de venda, subhasta, liquidació o exportació, la Generalitat podrà exercir el dret de tanteig i de retracte per a la valoració declarada o justipreciada. Tot objecte, l'exportació del qual no sigui autoritzada, podrà ésser adquirit per la Generalitat, mitjançant el pagament del valor declarat o justipreciat.

Article 20. Als terrenys on existeixin jaciments arqueològics, la Generalitat podrà fer excavacions, prèvia l'expropiació o solament indemnització.

Article 21. Els organismes oficials, les entitats civils i eclesiàstiques de qualsevol categoria i els particulars i persones jurídiques, posseïdors de béns objecte de Registre, tenen l'obligació ineludible d'autoritzar-ne l'estudi i la reproducció fotogràfica o dibuixada dintre les normes que el Reglament determinarà. Per a les reproduccions emmotllades o que puguin afectar la integritat de l'obra, caldrà l'autorització de la Direcció General del Patrimoni Històric, Artístic i Científic.

Article 22. La Generalitat podrà expropiar, per causa d'utilitat pública, els edificis i propietats que privin la visió d'un monument registrat o malmetin la bellesa o minvin la seguretat dels immobles a què es refereix l'art. 1.er d'aquesta Llei.

Article 23. La Generalitat podrà incautar-se dels béns registrats, seguint els tràmits que el Reglament assenyalarà, quan el propietari en faci un ús inadequat o quan, per negligència, es trobin en perill d'ésser destruïts o malmesos.

Podrà també, sense arribar a la incautació, reparar mutilacions i efectuar les obres, reformes i treballs addients per a la conservació i valoració dels béns registrats. Els elements arqueològics en perill de destrucció, situats a la via pública o en llocs inadequats, seran traslladats a lloc segur.

Article 24. Els donatius o llegats d'objectes i capitals i de valors o de propietats de tota mena fets a favor dels Museus, Arxius i Biblioteques seran eximits del pagament de tota mena de contribució, previ informe favorable de la Direcció General.

Article 25. La Generalitat s'incautarà dels objectes que algú tracti d'exportar fraudulentament, i els Tribunals apreciaran el tant de culpa dels que hi hagin intervingut. Si la incautació de l'objecte no pot efectuar-se, s'imposarà a cada una de les persones que hauran intervingut en el fet una multa «ad valorem» segons taxació de l'organisme dependent de la Direcció General que correspongui en cada cas.

Article 26. Els edificis i terrenys que afrontin amb Museus, Biblioteques i Arxius, podran ésser expropiats quan ho aconselli la seguretat o el desenrotllament normal de les instal·lacions. En qualsevol cas serà necessari l'informe raonat del Comitè Superior d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions.

Article 27. La Generalitat de Catalunya abonarà l'import de les expropiacions d'acord amb les disposicions de la present Llei amb càrrec a la partida corresponent del Pressupost. Si aquesta partida estigués exhaurida, al Pressupost immediat serà consignada la quantitat per al pagament almenys d'una part del preu assenyalat.

Article 28. Els càrrecs dels serveis d'Arxius, Biblioteques i Museus i de les Organitzacions que hi són vinculades, seran incompatibles amb el comerç d'objectes d'art.

Article 29. La Generalitat destinarà, com a recursos extraordinaris per a atencions previstes en aquesta Llei, les quantitats que ingressarà pels drets d'exportació autoritzada, pels productes de les multes de l'exportació fraudulenta i les d'altres infraccions, les entrades als Monuments, la conservació i el sosteniment dels quals estigui al seu càrrec, i els drets percebuts per altres conceptes compresos dintre aquesta Llei.

Palau del Parlament, 14 de juny del 1934. — El President, Jaume Serra i Hünter. — El Secretari, Xavier Casademunt.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

sobre la Proposició de Llei modificant l'art. 6o de la Llei Municipal.

4. Discussió del dictamen de la Comissió, sobre el Projecte de Llei de conservació del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

5. Votació definitiva de la Llei modificant l'article 57 de la Llei Municipal.

(S'aixeca la sessió a les set i deu minuts de la vetlla.)

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió, sobre diversos articles de la segona part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

3. Discussió del dictamen de la Comissió,

